

TOM LXVII, 2014, Nr 2, część II

cena 25 zł
(w tym 5% VAT)

Wiadomości Lekarskie

Czasopismo Polskiego Towarzystwa Lekarskiego

Rok założenia 1928

ISSN 0043-5147

CZASOPISMO JEST INDEKSOWANE W MEDLINE/PUBMED, EBSCO, INDEX COPERNICUS ORAZ MNISW (6 pkt)
I POLSKIEJ BIBLIOGRAFII LEKARSKIEJ

SPIS TREŚCI

V.V. Holobotovskyy, S.J. Canyon, R.M. McIntyre, A.N. Clair, A. Johns, D.J. McKittrick Testing awareness of heart disease among West Australian women Дослідження рівня інформованості про загрозу серцево-судинних захворювань серед жінок Західної Австралії	139
I.V. Chohey, K.O. Debretseni, M.M. Hechko, K.I. Chubirko, I.I. Myhovych Immune parameters in patients with asthma Імунні показники у хворих на бронхіальну астму	145
I.B. Чопей Досвід та проблеми впровадження сімейної медицини в постсоціалістичних країнах Experience and problems of implementation of family medicine in post-socialist countries	148
V.V. Holobotovskyy, L.F. Arnolda, D.J. McKittrick Intrapericardial injections using a novel technique Нова техніка виконання інтраперикардальних ін'єкцій	154
O.M. Vochar Combined effect of appointment telmisartan and atorvastatin on hemodynamic indicators and the indicators of lipid profile in patients with arterial hypertension combined with obesity and steatohepatitis Сукупний ефект від призначення телмісартана і аторвастатину на гемодинамічні показники і показники ліпідного профілю у пацієнтів з артеріальною гіпертензією в поєднанні з ожирінням і стеатогепатитом	157
N.Yu. Bачинська, I.Ф. Рожелюк, В.О. Холін, I.М. Пішель, Ю.І. Леонов Поліморфізм гену ApoE як предиктор терапевтичної відповіді на лікування інгібітором ацетилхолінестерази у хворих похилого віку з синдромом деменції альцгеймерівського і судинного типу ApoE gene polymorphism as a predictor of therapeutic response to treatment acetylcholinesterase inhibitor for elderly patients with Alzheimer's and vascular dementia types	161
V.B. Безрук Аналіз надання спеціалізованої нефрологічної допомоги дітям в Чернівецькій області Analysis of grant of specialized nephrological help to children in Chernivtsi region	166
Ю.Ю. Бобик, Н.Ю. Леміш Структура екстрагенітальної патології у вагітних із цукровим діабетом в ендемічному за вмістом йоду регіоні The structure of extragenital pathology in pregnant women with diabetes in endemic by iodine region	170
A.A. Галамба, М.І. Товт-Коршинська, М.В. Ростока-Резнікова, В.С. Сухан, Л.В. Дичка Особливості реабілітаційного лікування в профілактиці загострень у хворих на бронхіальну астму з різною масою тіла Rehabilitation features in the prevention of asthma exacerbations in patients with different body weight	173
Н.Г.Гойда, О.В. Процюк, О.Б. Яценко, О.В.Линчак, О.І.Тимченко Можливості первинної профілактики вродженої патології в рамках обов'язків держави та сімейного лікаря The possibilities of congenital pathology primary prophylaxis as responsibility of general practitioner in Ukraine	176
Є.С. Готько, Д.Й. Циглика, I.М. Рогач, С.В. Жеро, Н.Є. Погорелова, Д.В. Пригара, I.Ю. Готько, В.Я. Ігнатко Білатеральний рак молочних залоз: фактори ризику, прогнозу та моніторинг пацієнтів Bilateral breast cancer: risk factors, prognostic factors and patient monitoring	180
О.М. Дідушко Фактори ризику порушення функції нирок у хворих на гіпотиреоз Risk factors for renal dysfunction in patients with hypothyroidism	184
Н.І. Жеро Контрверсійні питання організації стоматологічної допомоги в умовах реформування системи охорони здоров'я та шляхи підвищення ефективності діагностики деструктивних процесів у верхівковому періодонті Controversial matters of arrangement of dental assistance within the framework of healthcare system reform and ways to increase of efficiency of diagnosing destructive processes in apical periodont	187
A.Yu. Кендра, С.В. Фейса Цитологічний скринінг раку шийки матки в Закарпатській області Cytological screening for cervical cancer in the Transcarpathian region	192

Структура екстрагенітальної патології у вагітних із цукровим діабетом в ендемічному за вмістом йоду регіоні

The structure of extragenital pathology in pregnant women with diabetes in endemic by iodine region

Ю.Ю. Бобик, Н.Ю. Леміш

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», Інститут післядипломної освіти та доуніверситетської підготовки, кафедра охорони материнства та дитинства, Ужгород

РЕЗЮМЕ

Проведено комплексне клініко–параклінічне обстеження 108 вагітних жінок, із яких 78 хворих на цукровий діабет та 30 здорових, які склали контрольну групу. У 60,3% обстежених вагітних був діабет I типу, у 11,5% – другого. Гестаційний діабет виявлено у 28,2% вагітних. У переважній більшості обстежених (52,6%) діагностовано середній та важкий (38,5%) ступені захворювання. У 12,5% із них воно було компенсованим, у 82,1% – субкомпенсованим, а у 5,1% – декомпенсованим.

У вагітних, хворих на цукровий діабет, виявлено високу частоту екстрагенітальних захворювань, найпоширенішим із яких була залізодефіцитна анемія, яка ускладнила перебіг вагітності більше, ніж у половини вагітних основної групи (57,7%), в той час як у контрольній – у 13,3% жінок ($p < 0,05$).

Захворювання щитоподібної залози в основній групі спостерігалися більше, ніж у 3 рази частіше порівняно із контрольною (47,4% і 13,3%, $p < 0,05$), а у вагітних із цукровим діабетом типу – у 55,3% обстежених. При цьому, у 29,4% випадках було діагностовано гіпотиреоз, у 52,9% – субклінічний гіпотиреоз, а у 25,5% вагітних виявлено аутоімунний тиреоїдит.

Отримані дані вказують на необхідність обстеження вагітних із цукровим діабетом на предмет виявлення тиреопатій навіть при відсутності клінічних проявів, особливо у йододефіцитних регіонах.

КЛЮЧОВІ СЛОВА: цукровий діабет, вагітність, екстрагенітальні захворювання, щитоподібна залоза

SUMMARY

We have conducted a complex clinical and paraclinical study of 108 women, 78 of which had diabetes and 30 healthy women that made a control group. In 60.3% of the pregnant patients type 1 diabetes was diagnosed, in 11.5% - type 2. Gestational diabetes was found in 28.2% of pregnant women. The vast number of the surveyed pregnant women (52.6%) was diagnosed with moderate and severe (38.5%) degree of the disease. In 12.5% of them the disease was compensated, in 82.1% subcompensated, while in 5.1% - decompensated.

In pregnant women with diabetes a high incidence of extragenital diseases was revealed, the most common of which was iron deficiency anemia, which complicated the pregnancy of more than half of the pregnant of the basic group (57.7%), while in the control – in 13.3% of women ($p < 0,05$).

Thyroid diseases in the study group were more than three times more common compared to the control group (47.4% and 13.3%, $p < 0,05$), while in pregnant women with type 1 diabetes in 55.3% of the patients. Herewith in 29.4% of cases were diagnosed with hypothyroidism, in 52.9 – subclinical hypothyroidism, in 25.5% of pregnant women were found autoimmune thyroiditis.

These data indicate the need of screening of the pregnant women with diabetes to identify the pathology of the thyroid gland even if the clinical symptoms are absent, particularly in the areas of iodine deficiency.

KEY WORDS: diabetes mellitus, pregnancy, extragenital diseases, thyroid gland

Wiad Lek 2014, 67 (2), cz. II, 170-172

ВСТУП

Протягом останніх десятиріч спостерігається зростання кількості вагітних із цукровим діабетом, що пов'язано як зі збільшенням захворюваності у популяції, так і з успіхами, досягнутими у його лікуванні.

У зв'язку із метаболічними змінами, які настають в організмі вагітної, гестаційний процес у них супроводжується цілою низкою важких ускладнень і є значним ризиком як для матері, так і для плоду [1-3].

У хворих на цукровий діабет також відзначається висока частота дисфункції щитоподібної залози [4-6], що особливо небезпечно у регіонах ендемічних за вмістом йоду.

Мета дослідження – вивчення екстрагенітальної захворюваності вагітних із цукровим діабетом, що проживають в умовах нестачі йоду у довіллі.

МАТЕРІАЛИ ТА МЕТОДИ

Проведено клініко-статистичний аналіз перебігу вагітності 132 жінок, хворих на цукровий діабет, які лікувались і народжувались в Ужгородському міському перинатальному центрі впродовж 2006 – початку 2014 рр.

Комп'ютерно клініко-параклінічно обстежено 108 вагітних жінок (78 хворих на цукровий діабет та 30 здорових, в тому числі контрольну групу). У 60,3% обстежених вагітних цукровий діабет I типу, у 11,5% – другого. Гестаційний діабет виявлено у 28,2% вагітних. У переважній більшості обстежених жінок діагностовано середній та важкий (38,5%) ступені компенсації. У 12,5% вагітних воно було компенсованим, у 21,3% – субкомпенсованим, а у 5,1% – декомпенсованим.

Середній вік жінок контрольної групи складав $25,7 \pm 0,6$ року, жінок із цукровим діабетом – $26,3 \pm 0,9$ року, що статистично відрізнялося ($p > 0,05$) від контрольної групи. Хворі на цукровий діабет були також сумісними за показником вади йодного біла.

Для оцінки стану щитоподібної залози проводили параклінічне сканування за допомогою приладу Sono 3000 (Соні, Південна Корея) із використанням частоти ультразвуку 7,5 МГц.

Враховуючи вативі крові тиреотропного гормону (ТТГ) та вільного тирозину (fT4) визначали імунохемілюмінесцентним методом за допомогою тест-систем «Roche» (Німеччина) середній рівень тиреотропіну $23,5 \pm 8,9$ тижня. Досліджували також рівень антитіл до тиреопероксидази (АТПО).

Результати досліджень оброблені за допомогою пакету статистичних програм «Statistica». Для оцінки вірогідності (p) між групами показників використовувався t-критерій Стьюдента. У роботі був прийнятий рівень вірогідності $p < 0,05$.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ЇХ ОБСУДЖЕННЯ

Під час вагітності цукрового діабету під час вагітності у 78,2% вагітних жінок – лабільним, у 6,4% – лабільним, а у 15,4% обстежених прогресування захворювання, в тому числі у 38,1% вагітних від середнього ступеня важкості до важкого.

У вагітних жінок на цукровий діабет, виявлено високу частоту екстрагенітальних захворювань. Найпоширенішим з них була залізодофіцитна анемія, яка ускладнила перебіг вагітності більше, ніж у половини [у] вагітних основної групи (57,7%), в той час як у контрольній – у 13,3% жінок ($p < 0,05$). Другий за частотою ступеня, із показниками гемоглобіну $101,2 \pm 4,2$ г/л, виявлено у 21,8% пацієнток. Анемія середнього ступеня тяжкості, із показниками гемоглобіну $85,9 \pm 3,9$ г/л, спостерігалася у 6,9% вагітних. У 9,0% жінок спостерігалася анемія важкого ступеня ($64,2 \pm 5,6$ г/л).

Захворювання щитоподібної залози у основній групі було діагностовано у 3 рази частіше порівняно із контрольною (47,4% і 13,3%, $p < 0,05$).

Вміст гормонів щитоподібної залози, відмінний від норми, у вагітних із цукровим діабетом I типу був виявлений у 17 обстежених (36,2%), при цьому у 29,4% випадках було діагностовано гіпотиреоз, а у 52,9% – субклінічний гіпотиреоз. Вміст ТТГ у пацієнток із субклінічним гіпотиреозом коливався від 5,29 до 8,76 мМОд/л, а fT4 – в межах від 9,63 до 14,56 нг/л. У 3 обстежених (17,6%) встановлено тиреотоксикоз із концентраціями ТТГ 0,32; 0,38 та $< 0,005$ мМОд/л при нормальному вмісті fT4 та Т3.

У 25,5% вагітних із цукровим діабетом I типу виявлено антитіла до тиреопероксидази, маркера автоімунного захворювання, в той час як у контрольній групі у – 3,3% ($p < 0,05$). У 3 випадках високий рівень антитіл (142,4; 254,3 та 351,6 МОд/мл) спостерігався у жінок із субклінічним гіпотиреозом.

23,1% пацієнток із цукровим діабетом I типу страждали на йододефіцитні захворювання до вагітності (19,2% – еутиреоїдний зоб I-II ступенів, 3,8% – післяопераційний гіпотиреоз: важка форма у стадії субкомпенсації) міри. Тривалість захворювання у 15,4% вагітних складала від 3-х до 5 років, а у 7,7% була більше 5 років.

У 4,5% вагітних із гестаційним діабетом діагностовано гіпотиреоз, у 13,6% – субклінічний гіпотиреоз, а у 9,1% випадків – автоімунний тиреоїдит.

Частота захворювань щитоподібної залози у вагітних із цукровим діабетом II типу складала 22,2% (по 11,1% тиреотоксикоз та субклінічний гіпотиреоз).

Патології сечовивідних шляхів виявлено у 46,2% вагітних основної групи, в той час як у контрольній групі – у 10,0% вагітних ($p < 0,05$). У 37,2% жінок основної групи мав місце хронічний пієлонефрит, у 7,7% – гестаційний пієлонефрит, а у 1,3% – сечо-сольовий діатез.

Офтальмологічні захворювання діагностувалися у 30,8% вагітних основної групи та у 10,0% контрольної ($p < 0,05$). У 16,7% вагітних із цукровим діабетом була міопія середнього ступеня обох очей, у 12,8% – катаракта обох очей і у 1 вагітної (1,3%) – посттиреотоксична офтальмопатія обох очей.

Серед інших екстрагенітальних захворювань слід відзначити хвороби легенів (9,0%), захворювання жовчовивідних шляхів (12,8%), серцево-судинної системи (10,3%), остеохондроз (7,7%) та хронічний гастрит (5,1%), однак ця різниця не є статистично вірогідною у порівнянні із контрольною групою.

ВИСНОВКИ

У вагітних, хворих на цукровий діабет, виявлено високу частоту екстрагенітальних захворювань, найпоширенішим із яких була залізодофіцитна анемія, яка ускладнила перебіг вагітності| більше, ніж у половини [у] вагітних основної групи (57,7%), в той час як у контрольній – у 13,3% жінок ($p < 0,05$).

Захворювання щитоподібної залози в основній групі спостерігалися у 3 рази частіше порівняно із контрольною (47,4% і 13,3%, $p < 0,05$), а у вагітних із цукровим діабетом I типу – у 55,3% пацієнток.

Отримані дані вказують на необхідність обстеження вагітних із цукровим діабетом на предмет виявлення тиреопатій навіть при відсутності клінічних проявів, особливо у йододефіцитних регіонах.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗРОБОК

Дослідження фетоплацентарного комплексу у вагітних із цукровим діабетом та захворюваннями щитоподібної залози.

ЛІТЕРАТУРА

1. Лака Г.: Сахарный диабет и беременность / Г. Лака, Т. Захарова. – РнД: Феникс, 2006. – 128с.

2. Сидельникова В.М.: Эндокринология беременности в норме и при патологии / Сидельникова В.М.: – М.: МЕДпресс-информ, 2007. – С. 211–244.
3. Diabetes in pregnancy management of diabetes and its complication to the postnatal period. [ed. A. Welsh]. – London : RCOG Press at the Royal College of Obstetricians and Gynaecologists, 2008. – P. 28–30.
4. The interface between thyroid and diabetes mellitus / Leonidas H. Duntas L.H., J. Orgiazzi J. [et al.] // Clin. Endocrinol. – 2011. – 75(1). – P.1–9.
5. Thyroid Disorders and Diabetes Mellitus. [electronic resource] / M. Hage, MS. Zantout, ST.J Azar // Thyroid Res. – 2011. – 439463. – Access to the journal: <http://dx.doi.org/10.4061/2011/439463>.
6. Hypothyroidism and diabetes mellitus – a risky dual gestational endocrinopathy [electronic resource] / D. Tirosh, N. Benshalom-Tirosh, L. Novack, F. Press, R. Beer-Weisel [et al.] – Access to the journal: <http://dx.doi.org/10.7717/peerj.52>.